

Studenti a studentky Gymnázia Brno,
Slovanské náměstí při interaktivním programu

Chytáme souvislosti

Toto je leták o globálním vzdělávání

A person is seen from behind, holding a yellow spiral-bound notebook. The notebook has the text "... ABY STUDENTI PŘIŠLI NA NOVÉ SOUVISLOSTI" printed on it. The person is wearing a leopard-print top and a silver bracelet.

... ABY STUDENTI
PŘIŠLI NA NOVÉ
SOUVISLOSTI

CO JE GLOBÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Lidé, místa, ekonomiky a životní prostředí jsou v rámci celé naší planety propojené a jsou na sobě vzájemně závislé. Každý člověk na světě by měl mít možnost žít důstojný život a naplňovat svůj potenciál.

Na to reaguje globální vzdělávání, které pomáhá lidem orientovat se ve světě, porozumět jeho propojenosti a uvědomovat si svůj vliv a roli v něm. Vede k porozumění sobě a svým vztahům s ostatními lidmi a místy. Je to celoživotní proces, který rozvíjí dovednosti a podporuje hodnoty a postoje, jež lidem umožňují spolupodílet se na řešení lokálních i globálních problémů. Usiluje o větší sociální spravedlnost a udržitelnost ve světě.

My v NaZemi se věnujeme zejména problematice porušování lidských a pracovních práv, ale také například tématům jako jsou klimatická spravedlnost, ozbrojené konflikty, kulturní rozmanitost, nastavení mezinárodního obchodu či migrace.

Je skvělé, že se do toho můžeme pouštět společně!

„S globálním vzděláváním jsme neměli zkušenost, člověk si myslel, že dětem jen ukáže, jak žijí lidé jinde a že nejsme jen my tady. A nakonec zjistí, že je to i o tom, že se umím bavit se svým kamarádem a že mu umím naslouchat. To je hezké.“

(z rozhovoru s učitelkou pracující s Global Storylines)

GLOBÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ NENÍ JEN O TĚMATECH

Globální vzdělávání není jen o obsahu a tématech, kterým se věnuje. Je především o principech, formě a metodách, s nimiž pracuje. Ty by měly podporovat hodnoty, které jsou pro globální vzdělávání stěžejní, jako je spolupráce, otevřenost novým pohledům a perspektivám, kritické myšlení, respekt k různorodosti, nenásilné řešení problémů a participace.

Proto v NaZemi realizujeme interaktivní programy, které zapojují zúčastněné do děje. Propagujeme zážitkové metody, jako například Global Storylines, rozvíjíme metody kritického myšlení a přístupy, jež staví na aktivní participaci všech členů skupiny.

V roce 2013 jsme facilitovali dvoudenní setkání organizované Centrem občanského vzdělávání, které mělo mj. vytvořit prostor k debatě o vzniku Asociace učitelů občanské výchovy. Facilitace spočívá v partnerském vedení skupiny, zajištění bezpečného prostředí a vytváření prostoru pro diskuzi, ve které mají slovo všichni zúčastnění.

VYUŽIJTE NABÍDKU NAZEMI A POJĎTE DO TOHO TAKY

- V **kurzech Kritické myšlení a globální témata** zkoumáme původ postojů a názorů vlastních i druhých a rozvíjíme dovednosti potřebné k vedení smysluplné diskuze a informovanému rozhodování. Kurzy podporují pedagožky a pedagogy v tom, jak strukturovat a plánovat výuku, která tyto dovednosti rozvíjí, a jak učit smysluplně tak, aby to bavilo všechny zúčastněné. www.nazemi.cz/kriticke-mysleni
- **Global Storylines** vám umožní vtáhnout děti 1. stupně ZŠ do příběhu, díky kterému budete moci společně prozkoumávat komplexní globální témata v bezpečném prostředí. Výuka příběhem využívá prvky dramatické výchovy a vede děti k aktivnímu přístupu k řešení problémů, spolupráci, solidaritě a empatii s druhými. www.nazemi.cz/global-storylines
- Potřebujete zkvalitnit a kultivovat diskuzi, vyjasnit si spory nebo udělat rozhodnutí, které by se co nejvíce blížilo konsenzu? Chcete provést procesem vzájemné podpory učitelů a učitelek? Pak vám pomůže naše **facilitace skupinových procesů**. www.nazemi.cz/facilitujeme
- V našich **metodických publikacích** najdete konkrétní lekce, které pomáhají zprostředkovat vzájemnou provázanost a nerovnost ve světě, podporují kritické myšlení a uvažování v souvislostech. Nabízejí také metodickou podporu při práci s kontroverzními tématy, jako je například uprchlictví. www.nazemi.cz/metodicke-materialy
- Interaktivní **vzdělávací programy** pro mládež od 14 let využívají zážitku a spolupráce ve skupině. Týkají se spotřebitelské odpovědnosti, vody ve světě, role korporací, pracovních podmínek v tzv. rozvojových zemích, světového obchodu, konfliktů a řady dalších témat. Je možné objednat si je přímo pro vaši školu nebo organizaci. www.nazemi.cz/vzdelavani
- **Výstavy** se věnují tématům, jako je pěstování kávy či banánů nebo výroba našeho oblečení. Upozorňují na podmínky, za kterých tyto produkty vznikají. Výstavu si můžete objednat a instalovat ve škole, knihovně, na radnici apod. Mezi nejatraktivnější patří výstavy Supermarket SVĚT a Plné ruce práce. www.nazemi.cz/vystavy
- **Knihovna NaZemi** se zaměřuje na publikace globálního vzdělávání, témata důstojných pracovních podmínek, alternativní ekonomie, fair trade či odpovědné spotřeby. Přijďte si půjčit něco ke čtení! www.nazemi.cz/knihovna

Studenti a studentky Gymnázia v Uherském Brodě se v angličtině učí o problémech spojených s výrobou oblečení. V zeměpise diskutují o rozvoji. V tělocvičně kopou do fairtradových míčů. Ve školní jídelně připravují dezerty z fairtradové rýže a na jaře pořádají piknik na podporu fair trade. Stejně jako oni se můžete stát Fairtradovou školou (www.fairtradoveskoly.cz).

INSPIRUJTE SE

Zapojili celou sborovnu

Paní učitelka Dagmar Antošíková z pražského Gymnázia Jaroslava Heyrovského se pro své kolegy a kolegyně rozhodla uspořádat kurz *Kritické myšlení a globální témata*. Napsala projekt, aby škola mohla kurz financovat, a motivovala 15 kolegů a kolegyně, kteří se kurzu zúčastnili a nyní získané dovednosti dále rozvíjejí a aplikují ve výuce.

Díky Global Storylines i na 1. stupni ZŠ řeší náročná témata

Na malotřídni škole v Řeznovicích si po absolvování našeho kurzu Global Storylines dokázali vytvořit vlastní příběh o třech ostrovech. Pomocí příběhu otevřeli se žáky a žákyněmi 1. stupně ZŠ aktuální témata klimatických změn a uprchlictví. Díky zapojení do příběhu mohou děti prožít a reflektovat, jaké to je opouštět domov a jaká jsou možná řešení a dopady konfliktů.

„Je to něco úplně jiného, když si jen tak povídáme o uprchlících a když jím jsi.“ Marta Kuchaříková, MŠ a ZŠ Ivančice–Řeznovice

Facilitace jim pomohla najít vizi školy

Komunitní škola ZaHRAda na Tišnovsku si nás při svém vzniku přizvala jako facilitátory na přípravné schůzky k vizi školy. Díky facilitaci získali bezpečné prostředí a prostor pro diskuzi, ve které měli slovo všichni zúčastnění. Facilitace jim byla kvalitní oporou pro rozhodnutí.

O NAZEMI

Jsme nevládní nezisková organizace NaZemi. Jsme přesvědčeni o tom, že každý člověk na Zemi má právo žít a pracovat v důstojných podmínkách. Zaměřujeme se na propojenost našeho spotřebního chování s problémy v tzv. rozvojových zemích a motivujeme jednotlivce, firmy i státy přijmout za tyto problémy odpovědnost.

- **Apelujeme na firmy**, aby podnikaly odpovědně a transparentně. Aby přijaly odpovědnost za pracovní podmínky ve svých dodavatelských řetězcích, za produkty, které nesou jejich značku a jež si můžeme v ČR nebo v Evropě koupit.
- **Podporujeme fair trade** a umožňujeme tím pěstitelům, řemeslníkům a zaměstnancům v zemích Afriky, Asie a Latinské Ameriky zlepšovat jejich životní podmínky. Fair trade nepřípouští dětskou práci, geneticky modifikované plodiny ani nadměrné zatěžování životního prostředí. Pěstitelé a řemeslníci dostávají za své kakao, kávu nebo banány spravedlivou odměnu.
- **Věnujeme se metodice globálního vzdělávání** a usilujeme o její zavedení do praxe českého vzdělávání. Jde nám o to, aby studenti a studentky hledali a reflektovali spojitosti mezi svým životem a životy ostatních na světě a přijímali za tyto vztahy odpovědnost. Aby rozvíjeli svoji schopnost kritického myšlení a takové dovednosti, které jim umožní orientovat se v globálním světě a aktivně usilovat o pozitivní změny.
- Provozujeme **sociální podnik**, který nám zároveň pomáhá financovat naše aktivity. V rámci něho prodáváme vlastní, na míru šitou a vyváženou směs fairtradové kávy Fair Café, čaje Fair Tea, ale i naše vzdělávací materiály. obchod.nazemi.cz

Žáci a žákyně ZŠ Ivančická, Moravský Krumlov poznávají globální souvislosti pomocí přístupu Global Storylines

www.nazemi.cz/vzdelavani
www.globalnivzdelavani.cz
facebook.com/nazemicz

vzdelavani@nazemi.cz

Brožura nabízí přehledné informace o globálním vzdělávání. Vysvětluje, proč a jak se mu máme věnovat a jakou expertní podporu v této oblasti poskytuje NaZemi.

Vytisknuto na recyklovaném papíře.
Vydalo NaZemi v roce 2016.
ISBN 978-80-88150-04-6

Tento dokument byl vytvořen s finanční podporou Evropské unie a Ministerstva zahraničních věcí ČR. Obsah dokumentu je zcela na odpovědnosti NaZemi a jako takový nemůže být považován za stanovisko Evropské unie.

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ